

Суннатлардаги ўнта илмий ҳақиқат (биринчи мақола)

15:21 / 17.12.2021 3955

Кундан кунга Қуръони Карим ва Суннати мутоҳҳарадаги илмий мўъжизалар, ҳақиқатлар илмий томондан ҳам аниқланмоқда. Ушбу мақолада Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ҳадисларида баён қилинган ва яқин йиллар ичида аниқланган илмий ҳақиқатлар зикр этилади.

1. Чироқларни ўчириш

Яқинда ўтказилган илмий тадқиқот шуни таъкидлаптики, ухлаш вақтида чироқларни ёниқ ҳолда қолдириш инсон мияси ичидаги ҳаётий жараёнларга таъсир қилар экан. Бу ҳол инсоннинг семириб кетишига сабаб бўладиган бузилишларни келтириб чиқарар экан. Шу боис олимлар жисм ва мия саломатлигини сақлаш учун кечқурун ухлаш олдидан чироқларни ўчиришни тавсия қилмоқдалар. Буни қарангки, олимлар 21 асрда айтаётган тавсияни Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам бундан ўн тўрт аср аввал айтган эдилар.

Жобир розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади: Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам марҳамат қилдилар:

مُتَيَسِّمًا وَأَلِيًّا لِّلْأَخْنَجِ إِذَا
نِإْفُ مَكَّنَّ أَيُّبِصِ أَوْفُكُفِ
رَشَاتِنَاتِ نِي طَائِيَّ شِلَا
نَمُوعَ عَسَبَ هَذَا إِذَا فِ، ذِيَّ نِيحِ
أَوْ قُلْعًا أَوْ، مُهْوَلًا خَفِ لِيَّ لَلَا
هَلَلًا مَسَا أَوْ رُكُّ ذَاوَبِ أَوْ بَالَا
خَتْفِي الْإِنَّا طَائِيَّ شِلَا نِإْفِ
مُكَبَّرِقِ أَوْ كُؤَاوِ، أَقْلُغُمِ أَبَابِ
أَوْ رَمَخًا، هَلَلًا مَسَا أَوْ رُكُّ ذَاوِ
هَلَلًا مَسَا أَوْ رُكُّ ذَاوِ مُكَّتَيْ نَا
أَيْيَشِ أَهْيَلَعِ أَوْ ضَرَعَتِ نَا أَوْلَوِ
مُكَّحِي بِأَصَمِ أَوْ فُطَاوِ،

«Кеч киргач, болаларингизни (уйда) ушлаб туринг. Чунки бу пайтда шайтон (жин)лар изғийди. Бир соат ўтгач, болаларингизни эркин қўйинг. Аллоҳнинг номини зикр этиб эшикларингизни ёпинг. Зеро, шайтон беркитилган эшикни очмайди. Аллоҳнинг номини зикр этиб

мешларингиз (оғзи)ни боғлангиз. Аллоҳнинг номини зикр этиб идишларингиз устига бирон нарса бўлса-да, ташлаб қўйинг. Чироқларингизни ўчириб (ётинг)».

Муттафақун алайҳ.

Бу ҳадисда кеч киргач, кўчада ўйнаб юрган болаларимизни уйга чақириб олишимиз лозимлиги, чунки бу пайтда шайтону жинлар изғиши, эшикни беркитиш лозимлиги, уни беркитаётганда Аллоҳ таолонинг исмини айтиш кераклиги, идишларнинг оғзини ҳам Аллоҳ таолонинг исмини айтиб беркитиб қўйиш лозимлиги, ухлаш олдидан чироқларни ўчириш кераклиги баён қилиняпти.

Жинлар изғиб юрган пайтда болалар уйга чақириб олинмаса, жину шайтонлар болаларга бирор зарар етказиб қўйиши мумкин. Аллоҳ таолонинг исми зикр қилиб беркитилган эшикни шайтон очолмайди, Аллоҳ таолонинг исми зикр қилиб боғланган мешлар ва Аллоҳ таолонинг исми зикр қилиб усти ёпилган идишларга вабо, зарарли ҳашарот ва ҳайвонлар тушмайди. Шунингдек, чироқларни ўчириб ётиш юқорида зикр қилинган касалликлардан сақланишга сабаб бўлади.

Абу Мусо розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Кечаси Мадинада бир уй ёниб аҳли зарар кўрди. Бу ҳақда Набий соллаллоҳу алайҳи васалламга айтилди. У зот:

مَتَمَن اِذَا فِ مَكَلٍ وَّوَدَّع رَانَ لَنَا
مَكَنَعِ اِهْوِئ فِ طَافِ

«Албатта, олов сизга душмандир. Қачон ухласангиз, уни ўчиринг», дедилар».

Муттафақун алайҳ.

Ўша пайтларда уйлар пилик солиб ёқиладиган чироқлар воситасида ёритилган. Ҳозир ҳам чироқ кўп ўчадиган ва газ ёнмайдиган жойларда пиликли чироқлар, шамлар, ўтин солиб уй иситишда ишлатиладиган иситгичлардан фойдаланилади. Ухлаш пайтида ўшаларни ўчириб

қўймаслик ёнғин каби талофатларга сабаб бўлар экан.

Ибн Аббос розияллоху анҳумодан ривоят қилинади:

رُجَّتْ تَدَخَّافُ ؕ ةَرَأْفُ تَءَاجِ
ةَيْرَاجُ لِ تَبَهَذَفُ ، ةَلِي تَفُلَا
هَلَلَا لُؤَسَرَ لَاقَفُ ، اَهُرْجَزَتْ
:م ل س و ه ي ل ع ه ل ل ا ي ل ص
اَهُتَقَلَّافُ اِهَبُ تَءَاجَفُ ، اَهِي غَد
اِدِعَاقَ نَاكَ يَتُّلَا ةَرْمُخُ لَا يَلَع
لُثِمَ اَهْنَمُ تَقَرَّحَافُ اَهِي لَع
لُؤَسَرَ لَاقَفُ ، مَهَرُّدَلَا عِضُّوم
ه ي ل ع ه ل ل ا ي ل ص ه ل ل ا
اُوِيْفُ طَافُ مُتَمِّنَا ذِي :م ل س و
نَا طِي ش ل ا ن ا ف ، مُكَّجُّرْس
اَذَه يَلَع هَذَه لُثِم لُدَي

مُكُورِحِيَف

«Сичқон келиб, пиликни судрай бошлади. Ходима уни ҳайдади. Шунда Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам: «Қўявер уни», дедилар. Сичқон пиликни у зот ўтирган хамра (жойнамозча) устига ташлади. Унинг дирҳамдек жойи куйди. Шунда у зот: «Қачон ухласангиз, чироқларингизни ўчиринг. Чунки шайтон мана бунга (сичқонга) ўхшаганга амр қилса, сизларни куйдиради», дедилар.

Имом Байҳақий ривояти.

Бу ҳадисда ҳам чироқларни ўчириш кераклиги айтиляпти. Шунингдек, ухлаш олдидан телевизор, планшет ва телефонларни ҳам ўчириш лозим. Қоронғу хонада бирор нарса кўраётиб ухлаб қолишдан сақланиш керак.

Бундан ўн тўрт аср олдин Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам ухлаш олдидан чироқларни ўчириш кераклиги, агар ўчирмаса, зарар бўлишини қаердан билиб айтдилар экан?! Албатта, у зот соллаллоҳу алайҳи васалламга бу ҳақиқатларни Аллоҳ таолонинг Ўзи билдиргандир!

Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васалламнинг даврларида чироқлар ёниқ ҳолда ухлаш ёнғин каби талофатларга сабаб бўлган бўлса, ўтган асрнинг охирларида олимлар уйқу пайтида чироқларнинг ёниқ ҳолда қолиши кўз, мия, юрак, иммунитет тизими, томирлар, ўсмалар ва қон босими билан боғлиқ касалликларга сабаб бўлишини аниқладилар.

Бундан ўн тўрт аср олдин Пайғамбаримиз соллаллоҳу алайҳи васаллам томонларидан юқоридаги ҳадисларнинг айтилиши у зот соллаллоҳу алайҳи васаллам Аллоҳ таолонинг ҳақ Пайғамбари эканликларига далиллардандир.

(Давоми бор)

Иккинчи мақола: <https://islom.uz/maqola/21834>

Абдуддоим Каҳел мақоласи ва Islom.uz маълумотлари асосида

Нозимжон Ҳошимжон тайёрлади